

Läsnyckel

Hemma hos Hodja

Återberättad av Mats Rehnman

Ill. Per Demervall

Hodja är en skämtfigur som härstammar från den turkisk- och arabisktalande världen. Han påminner en hel del om den svenska motsvarigheten Bellman. Precis som Bellman har Hodja en verklig person som förebild. I historierna om Hodja framställs han ofta som en enkel, fattig man som är både klok och lite tokig.

Hemma hos Hodja är en bok med parallelltext. Detta betyder att man kan mötas i berättelserna både som svensk- och arabisktalande. Berättelserna om Hodja är, precis som Bellmanhistorier, sprungna ur det muntliga berättandet av roliga historier med en kärna av allvar och budskap.

Innan du läser

Titta på omslaget och det första uppslaget där Hodja och hans familj presenteras. Beskriv Hodja, t.ex. är han gammal eller ung, rik eller fattig, dum eller smart. Vilka ingår i hans familj? Hur bor han? Har han något djur?

Har du hört någon Bellmanhistoria? Vilken/vilka då? Kan du förklara vad det är som är roligt i historierna?

Vill man fokusera på det muntliga berättandet och lyssnandet i en grupp kan man innan läsning dela upp berättelserna om Hodja till olika personer eller grupper och låta dem ansvara för att läsa in sig på och sedan återberätta sin historia.

Under läsningen

Var finns Hodja?

Varför säger inte Hodja vem han är utan ber mannen att stå och hålla muren? Kan du förklara det roliga i den här historien?

Konsten att prata

Beskriv hur Hodja slingrar sig ur sin frus fråga.

Hodjas gäster

Varför är det så viktigt att Hodja kan bjuda männen på mat?

Beskriv vad som är skämtet i berättelsen.

Vem tror du på

Varför blir Hodja arg på sin vän?

Världens bästa åsna

Varför vill Hodja sälja sin åsna? Vilka argument använder försäljaren när han ska sälja åsnan? Varför köper Hodja sin egen åsna? Varför är det roligt?

Grannens persikor

Hur finner sig Hodja när han blir påkommen i persikoträdet? Varför slutar han inte låtsas när han blir påkommen?

Hodja letar

Varför letar Hodja efter ringen ute på gatan?

Hodja får betalt av Gud

Förklara hur Hodja lurar grannen. Vad tänker du om det?

Efter läsningen

Vad skulle du beskriva att boken handlar om? Vad tänker du om Hodja? Vad avgör om någon är klok eller en tok? Vad är en skojare? Hade du någon berättelse som favorit? Varför då? Fanns det någon av historierna du inte gillade? Varför då? Var det någon av berättelserna som påminde om någon historia du redan hört? Hur då?

Olika uppslag på arbetssätt

Välj ut/fördela historierna om Hodja till enskilda personer eller grupper. Låt dem läsa in sig och sedan återberätta sin historia med egna ord. Går skämtet fram? Hur kan man berätta så att åhörarna blir fångade? Fokusera på berättandet och inte att det ska vara grammatiskt korrekt.

Hur är en bra lyssnare? Hur kan man visa att man är med och lyssnar när någon berättar en historia? Prova om lyssnaren kan återberätta historien efter att bara ha hört den och inte sett texten.

Låt läsarna återberätta varsin historia. Kan de beskriva skämtet med egna ord?

Försök att komma på en annan rolig historia att berätta för de övriga i gruppen. Kanske har du någon favorithistoria som du brukar berätta? Vilken typ av roliga historier och skämt gillar du bäst? Vad beror det på?

Dramatisera berättelserna. Vilka roller är viktiga för att historien ska gå fram? På vilka sätt kan man spela de olika karaktärerna?

Hodja har försvunnit! Vi behöver gå ut med en efterlysning. Hur skulle Hodjas fru beskriva sin man? Och vad skulle åsnan säga om honom? Och grannen? Skriv en efterlysning utifrån vem det är som efterlyser honom. Gör gärna en bild till också.

Ta reda på mer vem Nasreddin Hodja var. Eller den arabiska figuren Djuha. Och vem var Bellman? Diskutera hur och varför den här typen av historier verkar uppkomma runtom i världen. Vad fyller de för syfte?

Gå mer på djupet i själva texten. Vilka ord eller uttryck är svåra? Finns det någon skillnad på hur man uttrycker vissa saker på svenska och arabiska?

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skrivuppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!